

นายรชฏ สาตราวุธ : จารีตในคัมภีร์ขงจื้อในฐานะสิ่งปลดปล่อยมนุษย์สู่อิสรภาพ. (RITES IN THE ANALECTS AS LIBERATION) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุวรรณา สถาอานันท์, 129 หน้า. ISBN 974-03-1102-3.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาประเด็นเรื่องชนบจารีตในปรัชญาขงจื้อว่าสามารถเป็นสิ่งปลดปล่อยมนุษย์สู่อิสรภาพได้อย่างไรโดยเริ่มพิจารณาจากข้อเสนอทางปรัชญาของขงจื้อ ในการแก้ไขปัญหาความสับสนวุ่นวายในยุคชุนชิว คือ มนุษย์ควรจะปฏิบัติตามกรอบจารีตประเพณี อันมีคุณธรรมเป็นตัวกำหนด บทบาทของชนบจารีตคือ ความพยายามในการ ชัดเกลามนุษย์ สู่ภาวะอันอารยะ และประสานมนุษย์แต่ละคนให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน อันเป็นที่มาของชุมชนมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบและสงบสุข

ในขณะที่ปรัชญาเต๋าเสนอข้อโต้แย้งว่า ระบบจารีตของมนุษย์เป็นเพียงสิ่งสร้างอันจอมปลอม และยังเป็นข้อผูกมัดมนุษย์มิให้มนุษย์เข้าสู่ภาวะอันประสานสอดคล้องกับธรรมชาติ อันเป็นระบบความจริงในปรัชญาเต๋า ดังนั้นชนบจารีตจึงเปรียบได้กับโซ่ตรวนซึ่งพันธนาการมนุษย์ไว้

อย่างไรก็ตาม ชนบจารีตตามทัศนะของขงจื้อยังมีพื้นที่แห่งอิสรภาพอยู่เช่นกัน ทั้งนี้โดยพิจารณาว่า สิ่งที่พันธนาการมนุษย์คือ ลิขิตแห่งสวรรค์ ความรู้สึกฝายต่ำ และปัจจุบันกาล อันเป็นสิ่งสกัดกั้นมิให้มนุษย์ก้าวข้ามข้อจำกัดของตนเอง ไปสู่ภาวะแห่งคุณธรรมที่สมบูรณ์ ซึ่งต้องอาศัยการพัฒนาจารีตจากประวัติศาสตร์ การชัดเจนจริยธรรมด้วยการเรียนรู้ และความเชื่อในศักยภาพของมนุษย์ มากกว่าลิขิตแห่งสวรรค์ ทั้งหมดนี้ถือได้ว่าเป็นการปลดปล่อยมนุษย์สู่อิสรภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ปรัชญา
สาขาวิชา ปรัชญา
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....